

Zvláštní smlouva

Příběh mého pradědy Antonína Ježka z konce 2. světové války

Tento příběh se odehrál na konci 2. světové války v jižních Čechách v česko-německém pohraničí. Zde žil ve vnitrozemí na hlubockém panství můj praděda se svou rodinou. Pracoval za první republiky, jak se říkalo jako „financ“, byl to člen finanční stráže. Praděda se v rámci své práce pohyboval po celé části hranice, od hranic z Rakouskem až po Šumavu a hranice s Německem. Finanční stráž hlídala hranice České republiky převážně před pašeráky. Založena byla už za Rakouska-Uherska a zrušena byla definitivně za komunismu v roce 1949.

Když zabral Hitler v roce 1939 Československo, finanční stráž byla v Protektorátu rozpuštěna. Můj praděda byl poslán na nucené práce do Rakouska, kde pracoval ve velké továrně firmy Steyer, která vyráběla vojenskou techniku. Můj příběh se začíná odehrávat na přelomu roku 1944 a 1945. V té době již Německo bombardovali spojenci a zaměřovali se převážně na továrny vojenského průmyslu. Tehdy také v zimě vybombardovali továrnu, ve které děda pracoval. Dědovi se podařilo z trosk továrny utéct, ale domů se vrátit nemohl. Kdyby ho chytili, hrozilo, že by ho odvezli zpátky nebo ještě hůř do pracovního koncentračního tábora. Připojil se tedy k odbojové partyzánské skupině, která operovala na hranicích, kde to praděda velice dobře znal. Když se z německo-rakouské strany přiblížila americká armáda, začal s ní můj praděda spolupracovat. Dostal od nich motorku MATCHLESS a jezdil jako spojka. Sbírali informace o pohybu zbytků německých vojáků, informovali v našich obcích o postupu americké armády, zajišťovali také v malých obcích odzbrojování i civilního obyvatelstva apod. Velikou výhodou byla právě jeho znalost pohraničí. Když obsazovala jižní Čechy Rudá armáda, dělal mezi Rusy a Američany moto-spojku, takového prostředníka, převážel depeše a různé zprávy.

Jednou ho požádal ruský důstojník, aby mu praděda půjčil svou motorku, že mu jí za pár dní vrátí. Už nepřišel. Praděda už se pomalu s motorkou rozloučil. Za nějaký čas ale dorazil k pradědovi ruský voják, aby ho informoval, že motorka je u starosty v jedné vzdálené jihočeské vesnici. Dal mu utrženou polovinu čistého bílého papíru, kterou má starostovi té obce předložit. Praděda se tam za pár dní vydal a vyhledal starostu. Řekl mu, že si jde pro motorku a dal mu svou polovinu papíru. Jaké bylo jeho překvapení, když starosta ze šuplíku vyndal druhou polovinu papíru. Starosta pečlivě porovnával druhou část, jestli opravdu patří k sobě. Byl při tom velice nervózní. Když se ho na to můj praděda zeptal, vysvětlil mu, jak se to celé odehrálo. Ruský důstojník před ním roztrhl papír a řekl, že je to smlouva o zapůjčení motorky. Pohrozil mu, když motorku vydá někomu jinému, než kdo mu předloží druhou polovinu papíru, tak ho zastřelí.

Praděda toto vyprávěl svému vnukovi, mému otci. Zajímavé pro něho bylo, že je to tak jednoduchá a přitom účinná smlouva a také, že to dokazuje, že i mnozí ruští důstojníci měli smysl pro čest a spravedlnost.

Papír se nikdy nedochoval, praděda jej kdesi zahodil, ale motorku mu američtí vojáci darovali na památku jako poděkování za službu a spolupráci. Tu o mnoho let později babička prodala i s rodným domem, kde moji předci bydleli.